

УДК 785.73:78.614.13]:784.03
DOI 10.32461/2226-3209.2.2024.308402

Цитування:

Сточанська М. П., Чернецька Н. Г. З історії творчо-виконавської діяльності тріо бандуристок «Дивоструни» (до 25-річного ювілею). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: наук. журнал. 2024. № 2. С. 232–238.

Stochanska M., Chernetska N. (2024). From the history of creative and performing activities of Bandura Trio “Dyvostruny” (dedicated to the 25-th anniversary of establishment). *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 232–238 [in Ukrainian].

Сточанська Мирослава Петрівна,
доцент, доцент кафедри музичного мистецтва
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0002-7378-9802>
mstochanska@gmail.com

Чернецька Наталія Григорівна,
кандидат мистецтвознавства,
старша викладачка
кафедри музичного мистецтва
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0002-5478-0677>
n.chernetska77@gmail.com

З ІСТОРІЇ ТВОРЧО-ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРІО БАНДУРИСТОК «ДИВОСТРУНИ» (ДО 25-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ)

Мета статті – дослідження основних етапів становлення тріо бандуристок «Дивоструни» Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк) та вивчення його мистецької діяльності в часовій послідовності й розвитку, а також визначення внеску колективу в розвиток і популяризацію сучасної бандурної ансамблевої творчості у вітчизняному й світовому музичному просторі. **Методологія** дослідження ґрунтується на застосуванні загальнонаукових методів: джерелознавчого, історичного, культурологічного, мистецтвознавчого та узагальнювального, – які дали можливість проаналізувати й комплексно висвітлити діяльність колективу. **Наукова новизна** полягає в тому, що вперше систематизовано 25-річну творчість унікального волинського колективу – жіночого тріо бандуристок «Дивоструни» ВНУ імені Лесі Українки в хронологічному аспекті; висвітлено його багатогранну діяльність (участь у фахових конкурсах, концертне виконавство, створення нового бандурного репертуару, видання нотної літератури, запис аудіо- та відео-альбомів і тематичних програм на радіо й телебаченні, популяризація бандурного мистецтва та національної культури в Україні й зарубіжжі). **Висновки.** Тріо бандуристок «Дивоструни» ВНУ імені Лесі Українки своєю багаторічною різновекторною діяльністю (переможець різноманітних авторитетних фахових конкурсів, продуктивна творчо-мистецька лабораторія, яскрава концертна одиниця, репрезентант національного мистецтва й волинського мелосу в Україні та зарубіжжі, виразник української ідентичності) засвідчує значимість пропагування національного мистецтва у світовому просторі й робить свій вагомий внесок у музично-естетичне та патріотичне виховання української нації.

Ключові слова: бандурне мистецтво, тріо бандуристок «Дивоструни», творчо-мистецька лабораторія, конкурсна та концертна діяльність, репертуар.

Stochanska Myroslava, Associate Professor, Music Art Department, Lesia Ukrainka Volyn National University; Chernetska Nataliia, Candidate of Art Studies, Senior Lecturer, Musik Art Department, Lesia Ukrainka Volyn National University

From the history of creative and performing activities of Bandura Trio “Dyvostruny” (dedicated to the 25-th anniversary of establishment)

The purpose of the article is to study the main formation stages of the bandura trio “Dyvostruny” of the Lesia Ukrainka Volyn National University (city of Lutsk) in order to examine the development of its artistic activity chronologically, as well as to determine the ensemble's contribution to the development and popularisation of modern bandura art in the local and international music scene. **The research methodology** is based on the application of general scientific methods such as source studies, historical analysis, culture and art researches, and generalisation method all of which provide an opportunity to analyse and comprehensively highlight the ensemble's undertakings. **The scientific novelty** lies in the fact that for the first time vast 25-year body of work of the unique Volyn group which is all female bandura trio “Dyvostruny” is systematised chronologically and its multifaceted activities are highlighted (such as participation in professional competitions, concert performances, creation of the new bandura repertoire, sheet music publications, recording and releasing of audio and video albums, thematic programmes on radio and television, popularisation of bandura art and national culture in Ukraine and abroad). **Conclusions.** The bandura trio “Dyvostruny” of Lesia Ukrainka University in its many years of diverse activities (including being a productive and creative art

laboratory, winners of various prestigious professional competitions, fascinating live band, bright representatives of the national artistry as an expression of Ukrainian identity and Volyn melos in inside the country and abroad) solidifies the importance of promoting national arts throughout the world and makes a significant contribution to the musical, aesthetic and patriotic education of the Ukrainian nation.

Keywords: bandura art, bandura trio "Dyvostruny", creative and artistic laboratory, competitive and concert activities, repertoire.

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі камерна ансамблева творчість бандуристів є важливою складовою частиною української музичної культури, адже пропагує національне мистецтво у світовому просторі. Однією з найпоширеніших форм сучасного камерного жіночого ансамблевого музикування є тріо бандуристок – оригінальний, унікальний, специфічний та самодостатній колектив. У ХХІ ст. відомими стали такі колективи: тріо бандуристок Українського радіо (Київ), тріо бандуристок «Вербена» (Черкаси), тріо бандуристок «Мальви» (Одеса), тріо бандуристок «Купава» (Харків) й ін. Досить тривалий період функціонує тріо бандуристок «Дивоструни» (Луцьк). Колектив має достатньо вагомі напрацювання, продовжує виконавські традиції українських бандуристів і яскраво репрезентує волинський регіон. Однак у музикознавчому дискурсі недостатньо висвітлено особливості розвитку колективу й аналіз його діяльності, не визначено його ролі в розвитку культури Волині та України, що й зумовило актуальність дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. Сучасні бандуристи-науковці у своїх наукових працях розв'язують проблеми виконавської творчості тріо бандуристок як унікального камерного жіночого вокально-інструментального колективу. Зокрема, тріо бандуристок як національно-мистецький феномен розглядала Л. Мандзюк [4]. Дослідження сучасного репертуару для тріо бандуристок постало в дисертаційній роботі Н. Морозевич [5], а специфіку роботи тріо бандуристок «Купава» вивчала Т. Слюсаренко [8].

Мета статті – дослідження основних етапів становлення тріо бандуристок «Дивоструни» ВНУ імені Лесі Українки (Луцьк) та вивчення його мистецької діяльності в часовій послідовності й розвитку, а також визначення внеску колективу у розвиток і популяризацію сучасної бандурної ансамблевої творчості у вітчизняному й світовому музичному просторі.

Виклад основного матеріалу. У Луцькому педагогічному інституті імені Лесі Українки (нині Волинський національний університет імені Лесі Українки) одним із пріоритетних напрямів завжди було музично-естетичне виховання студентської молоді, а з часу створення (1984) з ініціативи ректора Н.

Бурчака капели бандуристів «Дивоструни» (керівник М. Сточанська) та відкриття класу бандури (1988) на педагогічному факультеті – виховання професійного вчителя-бандуриста. Це сприяло розвитку бандурного виконавства в цьому навчальному закладі й закладах освіти Волинської області. Із своїх кращих вихованок М. Сточанська створила низку ансамблів малої форми – тріо, квінтет, ансамбль, – що працювали в структурі капели бандуристів як концертні колективи. Уже перші учасниці студентського тріо бандуристок (С. Гайсенюк, О. Максимчук, Н. Бойцова) здобули ряд перемог на обласних конкурсах кобзарського мистецтва. Успішно працювали такі студентські тріо: К. Середа, Н. Завірюха, Н. Бойцова (1997); К. Середа, Н. Завірюха, Н. Никитюк (1998), К. Ковальчук, О. Нагірна, Н. Никитюк (1999) [7, 31–35].

Як самостійний творчий і концертний колектив з окремою музичною програмою тріо бандуристок «Дивоструни» (А. Грач, О. Нагірна, Н. Никитюк під керуванням М. Сточанської) почали працювати з 1999 р. Одним із перших виступів тріо була участь у мистецькому проєкті «Різдвяні вечори інституту мистецтв», що неодноразово проводився у ВДУ імені Лесі Українки.

Усього за чверть століття в складі цього колективу працювали сім співачок-бандуристок (усі вони випускниці класу М. Сточанської). Нині його учасницями є Алла Клімук, Катерина Ковальчук, Наталія Чернецька.

До свого 25-ліття тріо бандуристок «Дивоструни» прийшло зі значними здобутками й визнаннями на численних престижних фахових конкурсах, а саме:

- переможець I Міжнародного музичного фестивалю «Срібні струни» (Гран-прі, м. Тернопіль, 2000);

- лауреат XII Міжнародного гуцульського фестивалю (II премія, м. Косів, 2002);

- лауреат II Всеукраїнського музичного фестивалю «Просвіта» (II премія, м. Київ, 2003);

- лауреат II Всеукраїнського конкурсу-фестивалю кобзарського мистецтва імені Зеновія Штокалка (I премія, м. Тернопіль, 2006);

- лауреат II Міжнародного конкурсу кобзарського мистецтва імені Григорія Китастого (I премія, м. Київ, 2006);

- переможець I Відкритого фестивалю народного мистецтва «Хранителі національного наследія» (Гран-прі, м. Красногорськ-Москва, 2008);

- лауреат III Міжнародного конкурсу виконавців на багатострунних інструментах імені Віри Городовської Російської музичної академії імені Гнесіних (I премія, м. Москва, 2008);

- лауреат Міжнародного фестивалю-конкурсу «Зимова фантазія. Різдвяні візерунки 2020». Номінація: інструментальний жанр «Бандура», категорія: професіонали (I премія, м. Київ, 2020);

- лауреат Міжнародного конкурсу International competition Christmas stars 2020 Weihnachtssterne. Номінація: фольклорне мистецтво, категорія: професіонали (I премія, Berlin, Deutschland, 2020);

- лауреат Міжнародного конкурсу International competition Christmas stars 2020 Weihnachtssterne. Номінація: інструментальне мистецтво, категорія: професіонали (I премія, Deutschland, Berlin, 2020);

- лауреат Канадсько-українського фестивалю дитячої та юнацької творчості «Торонто 2021». Номінація: вокал, категорія: професіонали (I премія, 2021);

- лауреат Міжнародного мистецького конкурсу New York Starlights music adverman.com. Номінація: бандура, категорія: професіонали (Grand Prix премія, 2021);

- лауреат Міжнародного дистанційного 2-турового конкурсу фестивалю мистецтв Merry Christmas. Номінація: вокально-інструментальна творчість, категорія: професіонали (Grand Prix премія, 2022);

- лауреат Міжнародного конкурсу-фестивалю мистецтв «Новорічна Коляда». Номінація: інструментальне мистецтво, бандура, категорія: професіонали (I премія, м. Кривий Ріг, 2022);

- лауреат Міжнародного 2-турового дистанційного вокально-хорового мистецького конкурсу FavoritesVocal – Spain – Ukraine – Italy. Категорія: професіонали (Grand Prix премія, Іспанія–Україна–Італія, 2022).

Журі конкурсів, авторитетні музиканти на різноманітних мистецьких форумах відзначають такі основні риси виконавства тріо бандуристок «Дивоструни» як вражаюча чистота співу, природність звукоутворення, тембральна злагодженість голосів, віртуозна гра на бандурі, високий технічно-виконавський

рівень вокально-інструментального ансамблю, високохудожня інтерпретація творів, незрівнянний артистизм, щирість виконання [10, 76; 15].

Із 2017 р., за рішенням вченої ради факультету культури і мистецтв, тріо працює як творчо-мистецька лабораторія «Тріо бандуристок “Дивоструни” ВНУ імені Лесі Українки» під керівництвом Мирослави Сточанської. Колектив функціонує багатовекторно, займаючись науково-методичним, творчим, концертним, просвітницьким напрямками діяльності.

Одним із вагомих векторів роботи лабораторії є створення нового бандурного репертуару. Авторські творчі композиції керівниці й ансамблісток (перекладення, аранжування, обробки), що входять до репертуару «Дивострун», різноманітні за фактурою викладу нотного тексту, прийомами інструментування, особливостями використання засобів музичної виразності, рівнем складності виконання тощо. Створення кожної нової ансамблевої партитури вимагає довготривалої й кропіткої роботи (від задуму до втілення). Нові виклади творів «народжуються» в колективній мистецькій співпраці з такою поетапністю: добір твору, написання ансамблевої партитури однією з учасниць колективу, практичне ознайомлення з новоствореним текстом на репетиції, спільне корегування нотного матеріалу, комп'ютерний набір, вивчення тексту ансамблевої партитури, інтерпретація новоствореного викладу твору, сценічна апробація, опублікування та запис аудіо/відео. Отже, завершені творчі роботи перед оприлюдненням попередньо «продумуються» й «викристалізуються» на спільних репетиціях-обговореннях.

Колектив створив понад 70 авторських ансамблевих партитур, більшість з яких увійшли до 6-ти видань Мирослави Сточанської, як от: навчально-методичний посібник «Вокальні ансамблі у супроводі бандур» (2005); навчально-репертуарний посібник «Земле, моя земле, я люблю тебе» (2009); збірники ансамблевих партитур творів із репертуару тріо бандуристок «Дивоструни»: «З Різдвом Христовим вінуємо щиро!» (2011), «Лесі Українці» (2011); «Пахнуть роси тишею» (2011); «Напровесні» (2014). Вищевказані книги – це добірки навчального та концертного репертуару для професійних й аматорських бандурних колективів.

Окрім того, вони є презентаційними альбомами, що включають фотоматеріали, CD-та DVD-диски. Аудіозаписи творів здійснено у

волинських студіях провідними майстрами звукозапису (П. Завада, Р. Сорока, А. Жирнов).

Голова Волинської обласної організації Національної ліги українських композиторів, заслужений діяч мистецтв України М. Стефанишин відзначає, що «аранжування й обробка авторських творів та народних пісень мають настільки високий рівень, що супровід трьох бандур відтворює звучання цілого оркестру» [10, 77.] та підкреслює, що «роботи звучать художньо. Кожні такт, фраза, речення – все виправдано як мелодійним, так і літературним змістом твору. Ще один позитив – естетичний бік. Кожен твір – це краса, у ньому багато барв звуків, реєстрових прийомів» [1].

Концертний репертуар тріо нараховує понад 130 музичних номерів. Це – різностильові, різножанрові, різнохарактерні твори українських та зарубіжних композиторів-класиків, сучасних композиторів, волинських авторів, обробки українських народних пісень, інструментальні й пісенні композиції сучасної естрадної музики.

Важливим чинником добору творів до репертуару колективу є їх тематична спрямованість. Основні напрями творчого доробку тріо – духовна, різдвяна, патріотична й історична тематика, твори високої національної поетичної класики та душевної витонченої лірики (Т. Шевченко, Леся Українка, Л. Костенко, О. Теліга, Олександр Олесь, Л. і Б. Лепкі, М. Шашкевич та ін.), фольклор і волинський мелос.

Концертні номери тріо, як зазначає М. Стефанишин, «...завжди подивовують слухача умілим підбором творів за змістом, яскравою мелодійністю. Винахідливе аранжування, новизна викладу та свіжість інтерпретацій завжди вражають» [10, 73].

Популяризацію бандурного мистецтва і своїх творчих напрацювань тріо «Дивоструни» вважає одним із важливих аспектів діяльності.

Так, мистецький задум архівного відеозапису добірок музичних творів колективу й створення фільмів-кліпів підтримано Волинською телерадіокомпанією й успішно втілено її адміністрацією (С. Пирожик, М. Андрушко). У співпраці з Волинським телебаченням записано (із різним складом учасниць) близько 30 музичних творів, які сформовано в тематичні програми та продемонстровано в рубриці Волинського ТБ «Фольклорна веселка». Пізніше створено сім музичних відеокліпів: «Молитва», «Тополина баркарола», «Чорнобривці», «Незабутній вальс» (Волинське ТБ, 2011), «Безсмертник», «Чебреці», «Недумано,

негадано» (Волинське ТБ, 2013). Далі у телевізійній студії записано сім музичних творів: «Напровесні», «І як тепер тебе забути», «Сміються-плачуть солов'ї», «Минає день, минає ніч», «Пахне м'ята», «Пісня про таємничий сад», «Криниченька» (Волинське ТБ, 2016).

У співпраці з іншими телекомпаніями Волині здійснено відеозаписи колядок «В зеленім ліску», «Різдвяна вітальна», «Землю Юдейську ніч накрива» (ТБ «12 Канал», Луцьк, 2020). До 150-ї річниці Лесі Українки зроблено запис низки відеофільмів, як-от: «Соловейковий спів», «Лесі Українці» (Телекомпанія «Аверс» / Avers television company, Луцьк, 2021).

Окрім того, створено цикл відеофільмів у волинських музеях Лесі Українки: «Золотії терни», «Смутної провесни» (Музей Лесі Українки Волинського університету, 2021) та «Напровесні», «Горить моє серце» (Лесина світлиця, Луцьк, 2021). Більшість цих творів становили зміст двох DVD-дисків – «Пісенне намисто» (2011–2013) [11] та «Сміються-плачуть солов'ї» (2017) [12].

Отже, популяризовано значну кількість музичних творів із репертуару тріо, їх уміщено до репозитарію бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки, викладено в мережу YouTube (<https://www.youtube.com/user/vesnivka777>) та на сайт тріо «Дивоструни» (<https://divostruni4.webnode.com.ua>).

Окрім того, колектив є частим гостем прямих ефірів, має низку записів тематичних і концертних програм на Українському, Волинському радіо й телебаченні, записи на Німецькому ТБ (Бад Зальцфлен, ФРН), Радіо «Культура» (Київ, 2007, 2008), Першому національному (Київ, 2008) та ін. Колектив здійснив запис шістнадцяти CD- і DVD-дисків, які розповсюдилися разом з нотними виданнями в Україні та за кордоном (Німеччина, Польща, Австралія, США, Канада, Південно-Африканська Республіка).

Концертна діяльність колективу – активна й плідна. Від часу створення проведено понад 2000 концертних виступів для студентської молоді, громадськості міста, області, України та зарубіжжя.

Один із пам'ятних виступів тріо була участь із новою окремою програмою на ювілейному концерті-звіті народної капели «Дивоструни» до 15-ї річниці від часу її створення, приуроченому 60-й річниці заснування Луцького педінституту імені Лесі Українки (1999) [7, 31].

Колектив успішно виступив на творчому ювілейному звіті М. Сточанської «Земле, моя земле, я люблю тебе» (2009), низці благодійних концертів у Луцьку; на урочистостях до ювілеїв ВНУ імені Лесі Українки, газети «Волинь», обласної телерадіокомпанії (2010); узяв участь у ювілейному концерті Волинського братства (Київ, 2008), у днях української культури (Щецин, Польща, 2011); у святкуванні 100-річчя «Лісової пісні» Лесі Українки (Нечимне, 2011); у Фестивалі вистав до 140-ї річниці Лесі Українки (2011), до 20-ї річниці Скандинавської місії в Україні (2012); у ювілейному бенефісі-концерті до 25-ї річниці німецької спілки «Brueckenschlag Ukraine» (Бад Зальцупфен, ФРН, 2015); до 80-ї річниці ВНУ імені Лесі Українки, до 150-ї річниці від дня народження Лесі Українки (2021) та ін. Заслужена журналістка України А. Філатенко так висловилася про виступ тріо бандуристок на одному з концертів: «Це було мистецтво високої проби. Зливалися голоси з передзвоном бандур, дарували присутнім таке свято, яке надовго залишиться в душі кожного... настільки досконалим був їх спів і музика бандур» [14].

Серед знакових імпрез колективу потрібно назвати творчий звіт, присвячений 20-й річниці Незалежності України (2011), для громадськості міста та області, на якому презентувалися створені в колективі книги, компакт-диски й музичні фільми; концерт-презентацію нових творчих робіт для викладачів мистецьких закладів Волині (2013); сольний концерт «Твоя дума, твоя пісня не вмере, не загине» до 200-ї річниці від дня народження Т. Шевченка (2014) та ін.

Окрім того, тріо проводить концерт-лекції для студентської молоді, викладачів й учнів мистецьких закладів і громадськості міста. Серед них – «Основні тенденції розвитку сучасного бандурного мистецтва» (2009), «Регіональні особливості бандурного репертуару Волині» (2014), «Кобзарське мистецтво у фольклорній спадщині Лесі Українки» (2016) та ін.

Колектив має досвід музичного озвучення моновистави Л. Костенко «Маруся Чурай» (2010), а також співпраці з читцями (Оксана Єфіменко, Світлана Кресак – поезії Лесі Українки, Т. Шевченка) й ін.

Реалізуючи творчий проєкт «Душа тисячоліть шукає себе в слові» до ювілею Ліни Костенко, модератор дійства З. Пахолук разом з однокумцями (режисер – В. Герасимлюк, читання тексту – А. Остап'юк, образ Марусі Чурай – Н. Юхимчук, музичне вирішення –

М. Сточанська й тріо бандуристок «Дивоструни») створили моновиставу «Маруся Чурай». Ділячись враженнями про оригінальне музичне оформлення вистави, доктор філологічних наук Зінаїда Пахолук підкреслила, що «...музика О. Герасименко («Спогади, «Сповідь, «Соло для флейти», «Коліскова для Оленки») – прониклива, натхненна, надзвичайно мелодійна, виконана наживо бандуристками, допомогла розкрити дивовижний образ головної героїні поетичного твору. Звуки національного інструмента доречно доповнили багатомірне слово Ліни Костенко» [6].

Упродовж останніх років колектив проводить концертні виступи у військових госпіталях Луцька, бере участь у вечорах пам'яті загиблих Небесної сотні та воїнів АТО, у концертах-подяках ветеранам ЗСУ, концертах-зустрічах у госпіталях і реабілітаційних центрах Луцька.

Мисткині творчо співпрацюють із композиторами (М. Стефанишин, В. Тиможинський, О. Герасименко), волинськими авторами (І. Ольшевський, Й. Струцюк, В. Гей, С. Олексеюк та ін.).

Насиченою й змістовною є міжнародна співпраця. Тріо «Дивоструни» здійснило низку закордонних концертних поїздок до Німеччини (2001, 2002, 2003, 2005, 2007, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2018 рр.), Польщі (2004, 2005, 2006, 2008, 2011 рр.) та ін. у рамках культурно-освітніх зв'язків і втілення міжнародних мистецьких проєктів. Найдовготривалішою з них (2001–2020 рр.) є співпраця із суспільно-громадською спілкою «Brueckenschlag Ukraine» (ФРН). М. Сточанська разом зі своїми вихованками як керівниця концертної делегації ВНУ імені Лесі Українки і як почесний член Міжнародної спілки Brueckenschlag Ukraine активно працювали над пропагуванням українського мистецтва для німецького, польського слухача та взаємозближення культур. Створено концертні програми з творами української й численними номерами німецької й польської музики, які тріо виконувало мовою оригіналу. Захоплено сприймала іноземна слухачка аудиторія спів німецьких різдвяних пісень чи польських колядок під супровід української бандури (усього понад 700 концертів), що висвітлено в низці видань зарубіжної та української преси: «Їхні виступи... справили на глядачів справжній фурор. Українське багатоголосся, колорит, майстерне виконання традиційних і аранжованих для бандури колядок, звучання інструменту – все сприймалось надзвичайно»

[9]. Голова спілки «Brueckenschlag Ukraine» професор К. Г. Крөг так висловився про перебування бандуристок на німецькій землі: «Учасники української делегації з гідністю змогли виконати довірену їм культурно-просвітницьку місію, яка стане ще однією сходинкою для зближення народів» [2].

Творчому портрету тріо «Дивоструни» притаманний синтез традиційних музично-виконавських форм та сучасного музично-образного втілення. Колектив відрізняється особливою манерою виконання. На думку відомих волинських митців, зокрема М. Стефанишина, для тріо «Дивоструни» характерні натхненність і глибока емоційність у поєднанні з насиченістю звучання та водночас зворушлива щирість і вишуканість: «цей колектив нікого не наслідує, він самобутній, неповторний, має свій стиль виконання...Кожна з виконавиць – яскрава бандуристка, співачка, артистка. Об'єднані любов'ю до бандури, української пісні, захоплені спільною справою служіння національному мистецтву, вони створили істинний ансамбль як цілісний організм» [10, 74].

Творчо-виконавську діяльність колективу стисло висвітлено на сторінках Літопису досягнень сучасної України «Успішні професіонали України» [3, 104–105], Антології літератури письменників Волині: «Під Лесиним небом», Української музичної енциклопедії [13, 627–628], а також у дописах науково-популярних, зарубіжних і регіональних видань.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше систематизовано 25-річну творчість унікального волинського колективу – жіночого тріо бандуристок «Дивоструни» ВНУ імені Лесі Українки в хронологічному аспекті, висвітлено його багатогранну діяльність.

Висновки. Отже, тріо бандуристок «Дивоструни» ВНУ імені Лесі Українки своєю багаторічною різновекторною діяльністю (переможець різноманітних авторитетних фахових конкурсів, продуктивна творчо-мистецька лабораторія, яскрава концертна одиниця, репрезентант національного мистецтва й волинського мелосу в Україні та зарубіжжі, виразник української ідентичності) засвідчує значимість пропагування національного мистецтва у світовому просторі та робить свій вагомий внесок у музично-естетичне й патріотичне виховання української нації. Популярність серед студентської молоді ВНУ імені Лесі Українки, а також серед численних мистецьких закладів України, зарубіжної публіки, потужної бандурної

спільноти засвідчує важливу роль тріо у розвитку національної культури й освіти.

Література

1. Вербич В. Волинянки завойовують Німеччину, або диво Мирослави Сточанської. *Сім'я і дім*. 2005. № 30 (449). С. 9.
2. Здіховська Т. Волиняни в переддріздвяний час у Німеччині. *Наш університет*. 2010. Ч. 1(43). С. 15.
3. Літопис досягнень сучасної України: «Успішні професіонали України» / голова редкол.: Ю. А. Шеремета [та ін.]. Київ: Альфа-Віта, 2018. 128 с.: ілюстр.
4. Мандзюк Л. Жіноче тріо бандуристок як національно-мистецький феномен. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*: зб. наук. праць: наук. записки Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту. Вип. 14. Рівне: РДГУ, 2008. С. 54–58.
5. Морозевич Н. Бандурне мистецтво як культурне надбання сучасності: дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03. Одеса, 2003. 177 с.
6. Пахолок З. Талант багатогранний. *День*. 2010. № 108 (3257). С. 6.
7. Перший творчий ужинок (до 10-річчя кафедри музичних інструментів інституту мистецтв ВДУ) / укладачі В. Кучерук та ін. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. 43 с.
8. Слюсаренко Т. Шляхи становлення та особливості виконавської практики тріо бандуристок «Купава» (до 25-річчя творчої діяльності). *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство*. 2023. № 49. С. 99–106.
9. Стельмах Б. Українські колядки на німецькій землі. *Луцьк молодий*. 2002. Ч. 1(107). С. 6.
10. Стефанишин М. Я щиро вдячний долі: спогади і статті. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 141 с.
11. Сточанська М., Ковальчук К., Клімук А., Разумовська О. «Пісенне намисто». Луцьк: ВОДТРК, СНУ ім. Лесі Українки, 2013. 1 електрон. опт. диск (DVD-R). URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/12798> (дата звернення: 30.02.2024).
12. Сточанська М., Чернецька Н., Ковальчук К., Клімук А. «Сміються-плачуть солов'ї». Луцьк : ВОДТРК, СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 1 електрон. опт. диск (DVD-R). URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/12800> (дата звернення: 30.02.2024).
13. Українська музична енциклопедія / голова редкол.: Г. Скрипник [та ін.]. Т. 6. Київ: ІМФЕ ім. М. Рильського НАН України, 2023. 680 с. URL: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/dovidkovi/2023/ume_6.pdf (дата звернення: 30.02.2024).
14. Філатенко А. Різдвяний концерт в університеті. *Волинь*. 2010. № 6. С. 7.
15. Yevhenieva M., Hrynchuk I. The silver strings festival in Ternopil. *Bandura: A Quarterly Magazine Published by the New York School of Bandura*. 2001. № 75. P. 30–31.

References

1. Verbych, V. (2005). Volyn Women Conquer Germany, or the Miracle of Myroslava Stochanska. Family and Home, 30 (449), 9 [in Ukrainian].
2. Zdikhovska, T. (2010). Volhynians in Germany in the Run-up to Christmas. Our University, 1(43), 15 [in Ukrainian].
3. Sheremeta, Yu. A. (2018). Chronicle of Achievements of Modern Ukraine: "Successful professionals of Ukraine". Kyiv [in Ukrainian].
4. Mandziuk, L. (2008). Female Bandura Trio as a National Artistic Phenomenon. Ukrainian Culture: Past, Present, Ways of Development 14, 54–58 [in Ukrainian].
5. Morozevych, N. (2003). Bandura Art as a Cultural Asset of Modern Times. Candidate's thesis. Odesa [in Ukrainian].
6. Pakholok, Z. (2010). Talent is Multifaceted. Den, 108 (3257), 6 [in Ukrainian].
7. Kucheruk, V., Mandryk, U., Stochanska, M., Hordijchuk, A., & Shymanskyi, P. (2002). The First Creative Dinner (for the 10th anniversary of the Department of Musical Instruments of the Institute of Arts of VSU). Lutsk [in Ukrainian].
8. Sliusarenko, T. (2023). Ways of Formation and Peculiarities of Performance Practice of the Bandurist Trio "Kupava" (to the 25th anniversary of creative activity). Bulletin of Kyiv National University of Culture and Art, 49, 99–106 [in Ukrainian].
9. Stelmakh, B. (2002). Ukrainian Carols on German Soil. Lutsk the Young, 1 (107), 6 [in Ukrainian].
10. Stefanyshyn, M. (2016). I am Sincerely Grateful to Fate: Memories and Articles. Lutsk [in Ukrainian].
11. Stochanska, M., Kovalchuk, K., Klimuk, A., & Razumovska, O. (2013). "Song Necklace". Lutsk. Retrieved from: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/12798> [in Ukrainian].
12. Stochanska, M., Chernetska, N., Kovalchuk, K., & Klimuk, A. (2017). "Nightingales Laugh and Cry". Lutsk. Retrieved from: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/12800> [in Ukrainian].
13. Skrypnyk, H. (2023). Ukrainian Musical Encyclopaedia. Vol. 6. Kyiv. Retrieved from: https://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/dovidkovi/2023/ume_6.pdf [in Ukrainian].
14. Filatenko, A. (2010). Christmas Concert at University. Volyn, 6, 7 [in Ukrainian].
15. Yevhenieva, M., & Hrynchuk, I. (2001). Silver Strings Festival in Ternopil. Bandura, 75, 30–31 [in English].

Стаття надійшла до редакції 08.04.2024

Отримано після доопрацювання 10.05.2024

Прийнято до друку 17.05.2024